

Recenzije, prikazi i primjeri dobre prakse

Vježbeničke tvrtke u školi

Ovaj rad govori o vježbeničkim tvrtkama koje djeluju u srednjim školama koje obrazuju učenike u zanimanjima komercijalist i ekonomist. Istaknuti su načini rada u vježbeničkoj tvrtki, specifičnosti, ciljevi, dobrobiti i prednosti takvih modela rada, njihov utjecaj na učenje i razvijanje poduzetničkog duha, stjecanje građanskih kompetencija te razvoj osobnosti svakog pojedinog učenika.

VT Magnetić d.o.o., VT Lignum d.o.o., VT Mosaic Creativity d.o.o., VT Eko slatkiš d.o.o. tvrtke su koje nećete naći u Sudskom registru Ministarstva pravosuđa RH, nisu u stečaju, nisu likvidirane. Pitate se - pa gdje onda posluju? Posluju u virtualnom svijetu vježbeničkih tvrtki srednjeg strukovnog obrazovanja za zanimanja komercijalist i ekonomist.

Vježbeničke tvrtke najbolje je opisati sintagmom "learning by doing". Komercijalna i trgovačka škola Bjelovar jedan je od pionira ovog oblika nastave u našoj zemlji. Vježbeničke tvrtke u okviru nastavnog predmeta Strukovne vježbe u 3. razredu smjer komercijalista počeli

smo osnivati prije 14 godina. Tvrtka osnovana u 3. razredu nastavlja poslovanje i tijekom 4. razreda u okviru istog predmeta.

Radom u vježbeničkoj tvrtki učenici imaju priliku usvajati i utvrđivati teorijska znanja konkretnim obavljanjem poslova koji se inače obavljaju u pravoj organizaciji. To je prilika da se učenici susretnu sa stvarnim svijetom rada, svijetom trgovine i ekonomije, a učenje je na taj način zanimljivije i dinamičnije. Razvijanje poduzetničke kompetencije osnova je suvremenog obrazovanja i jedna od preporuka obrazovnih politika, a upravo u vježbeničkim tvrtkama razvija se u punom smislu te riječi. Vježbeničke tvrtke u školi rade na principu stvarne tvrtke i posluju na virtualnom tržištu s ostalim vježbeničkim tvrtkama.

Učenici uče kako se stvarno osniva tvrtka, kako se obavljaju poslovne komunikacije i financijske transakcije, kako se prezentira proizvod/usluga te knjigovodstveno evidentiraju sve poslovne promjene.

Dakle, učenici postaju zaposlenici u tvrtki te

međusobno, s drugim tvrtkama, posluju putem interneta. Oglašavaju svoje proizvode i usluge na internetskoj stranici (sami ju izrađuju), a u što vjernijoj simulaciji stvarnih poslovnih događaja pomažu im partnerske tvrtke (stvarne tvrtke koje im daju potrebne smjernice za poslovanje). Na taj se način povezuje škola i gospodarstvo, a učenici koji pohađaju taj program tijekom 3. i 4. godine obrazovanja se nakon školovanja lakše i brže uključuju u stvarni poslovni svijet.

Učenici uz pomoć nastavnika voditelja osnivaju i razvijaju poslovnu ideju te pristupaju osnivanju tvrtke. Uglavnom se radi o veleprodajnim i maloprodajnim trgovinama, ali nisu isključene turističke agencije i agencije za nekretnine, hoteli, banke ili mali proizvodni pogoni. Učenici su ti koji uz sugestije nastavnika istražuju tržište i odlučuju o djelatnosti tvrtke, asortimanu, odabiru naziv, kućne boje, izrađuju i odabiru zaštitni znak, slogan te rade na viziji i misiji tvrtke. U svim tim poslovima razvijaju digitalne kompetencije. Nakon registracije tvrtke slijedi organizacija rada u najčešće četiri odjela: prodaja, nabava, računovodstvo i administracija. Detaljno se utvrđuju radna mjesta i njihov djelokrug rada, uloga voditelja odjela i direktora tvrtke te se pristupa raspisivanju natječaja za popunu radnih mjesta, selekcijskom postupku, razgovoru s budućim zaposlenicima i konačno zapošljavanju. Tvrtke moraju razraditi svoj vizualni identitet, oblike i medije promidžbe, a pri tome kreativno oblikuju razne promidžbene materijale i primjenjuju znanja stečena iz informatike, marketinga, poslovne komunikacije i drugih stručnih nastavnih predmeta. Slijedi kreiranje ponuda, slanje upita i narudžbenica, uspostavljanje poslovne suradnje s drugim vježbeničkim tvrtkama unutar škole, diljem Hrvatske

i šire. Izrađuju se hodogrami kolanja dokumentacije, knjigovodstveno se evidentiraju svi poslovni događaji, odvija se skladišno poslovanje, prati se naplata i plaćaju se obveze, popunjavaju zalihe, obračunava se i isplaćuje „plaća“, usklađuju se pomoćne evidencije i analitike s glavnom knjigom, provode se popisi zaliha i obavljaju se razni drugi poslovi ovisno kako situacije nalažu.

Puna prezentacija rada vježbeničkih tvrtki ostvaruje se na sajmovima vježbeničkih tvrtki gdje se susreću tvrtke iz srednjih škola više županija. Sajam je mjesto za promoviranje sebe, stjecanje iskustva i informacija kako to rade drugi, mjesto na kojemu se kupuje i prodaje. Sajam je mjesto za uspostavljanje poslovne suradnje i prilika za isprobavanje komunikacijskih i prezentacijskih vještina. Nakon sajma slijedi analiza rezultata, ocjena uspješnosti i uviđanje prostora za poboljšanja nastupa na nekom od sljedećih sajmova.

Učenici se marljivo pripremaju za nastupe za sajmovima, putuju u druge škole i gradove, a posebno smo ponosni na tradicionalni sajam vježbeničkih tvrtki koji se već 12 godina događa u Bjelovaru, u suradnji Komercijalne i trgovačke škole Bjelovar i Ekonomske i birotehničke škole Bjelovar, koji je poprimio i međunarodni karakter te obično sudjeluje oko četrdesetak tvrtki. Na zadnjem 12. sajmu održanom u ožujku 2019. godine sudjelovala je 41 vježbenička tvrtka i 4 učeničke zadruge iz 15 škola i 10 gradova i 8 županija te grad Zagreb.

Radom u vježbeničkim tvrtkama i nastupima na sajmovima učenici ne samo da upoznaju kako djeluje gospodarski sustav, već uz poduzetnički duh razvijaju timski rad i suradničke odnose, komunikacijske vještine, odgovorno ponašanje, toleranciju, poštivanje različitosti,

učinkovito rješavanje sukoba, razvijaju kreativnost, interes za struku i profesionalizam te kreativnost koja je važna za poticanje poduzetničkog duha i realizaciju različitih poslovnih aktivnosti u stvarnome poslovnom svijetu. Radom u vježbeničkim tvrtkama učenici se osposobljavaju za samostalno svladavanje svih radnih zadataka i procesa u poslovnoj organizaciji.

Rad u školskim tvrtkama zasigurno će našim učenicima, budućim zaposlenicima, omogućiti lakše stvaranje stvarnih poslovnih kontakata i poslovne suradnje te razviti uspješno poslovanje u zemlji i inozemstvu. Također će doprinijeti razvoju samopoštovanja, poštivanju moralnih vrijednosti, samomotivacije i potaknuti na cjeloživotno učenje.

Sanja Papić